

'אני לא באתי בגבולה היא באה בגבולי... שלא בטובת רבן גמליאל כבטובת אחרים דמי' – ענין 'היא באה בגבולי' שאמר רבן גמליאל, יש לבארו – הלא ודאי יכולים המה לאסור את שלהם בהכניסם ע"ז לתוך בית ששייך להם; –

אלא כפי שבאר הריטב"א (וכ"ה ברש"י), הע"ז לא עמדה בתוך המרחץ אלא בחצר, ולכך אין לאסור כניסה למרחץ כדין בית שיש בו ע"ז, אלא הסיבה לאסור היא מצד מה שנהנה מנכסי ע"ז, שהרי הקצו את המרחץ לע"ז – ועל זה אמר, היות וקדם המרחץ לכל הבא לרחוץ, אין איסור להנות מן המרחץ בגלל שייחודו אחר – כך בשבילה. [חו כוונת רש"י 'שגוזלת את הרבים' – והרי הוא שלהם ויכולים לאסרה? אלא הכוונה שאיסור זה שאינו איסור הנאה ממש משום 'לא ידבק', אלא רק מצד שנהנה מדבר השייך לעבודה זרה, איסור זה אין בכחו לאסור את המרחץ הקיים כבר].

ועוד יש לפרש [כן נראה ממה שהרמב"ם והשו"ע השמיטו זאת], שבאמת טעם זה אינו מתיר להנות בטובה מן המרחץ של ע"ז. אלא רק כאן שבאמת רחץ שלא בטובה, רק היות ורבן גמליאל אדם חשוב וטובה היא להם בכך שהוא רוחץ שם, והיה ראוי לאסור – כלפי איסור זה אמר רבן גמליאל שכיון שהיא באה בגבולי והרי אני מתכוין להנותה, ולרחוץ אני צריך – הרי זה כ'לא אפשר ולא קמיכוין' (ע' פסחים כה) שמותר, ואף על פי שהוא כ'פסיק רישא' שודאי הוא מהנה להם (ולתוס' והרא"ש שם אסור דכמתכוין דמי) – היות ואין איסור רחיצת ר"ג מן התורה, ואף מדרבנן אולי אינו מן הדין אלא מצד מידת חסידות, הועיל טעם זה להתיר כיון שהיא באה בגבולו. [ואין לחוש שמא ילמדו אחרים וירחצו שם בטובה – שהרי באמת מותר לכל אדם משום הטעמים האחרים]. נמצא לפי פירוש זה שהנימוק 'היא באה בגבולי' אינו שייך לדינא לשאר כל אדם, אלא היה זה נימוק לר"ג לבדו, שאין לו להחמיר. ולכך לא כתבו הרמב"ם והשו"ע טעם זה (עפ"י אגרות משה אור"ח ח"א מח).